

4.Q Bestuursopdracht *Inzicht in beleid, geld en keuzes*

In het coalitieakkoord is overeengekomen om een bestuursopdracht te geven tot het ontwikkelen van beleids-, investerings- en uitvoeringsopties in het licht van de mogelijke teruggang in de gemeentefondsuitkering met ingang van 2026 ('het ravijn') en de wens om meer investeringsruimte te scheppen (bij ongewijzigd beleid valt de beschikbare ruimte na 2026 terug van gemiddeld € 650 miljoen naar € 350 miljoen per jaar).

De uitvoering van de bestuursopdracht wordt ter hand genomen op basis van de volgende overwegingen en uitgangspunten.

Overwegingen

- De maatschappelijke vraagstukken op het bordje van de gemeente zijn talrijk terwijl de gemeentefinanciën onder druk staan.
- Het inzicht in de rompbegroting is beperkt.
- Om nadrukkelijker te kunnen sturen en kiezen, is er behoefte aan meer grip op de begroting. Voor dit college, maar ook voor toekomstige colleges.
- Om de toegevoegde waarde van ons handelen te vergroten ('het grootste effect per ingezette euro') is de behoefte om beter inzicht te krijgen in de doelmatigheid en doeltreffendheid van ons beleid en in alternatieve beleidskeuzes.
- We constateren dat het ontbreekt aan een sluitende evaluatieplanning en we zijn niet goed in staat om op basis van (meetbare) beleidsinformatie een helder oordeel te geven over de vraag in welke mate het beleid heeft bijgedragen aan het bereiken van de afgesproken doelstellingen. Dat is ook razend ingewikkeld maar mag ons niet weerhouden.
- Het inzicht in het flexibele deel van de uitgaven in de begroting, dat wil zeggen het deel dat nog naar eigen inzicht kan worden besteed, is beperkt. De uitgaven liggen voor meer dan 95% vast door eerder aangedane verplichtingen of besluiten. Onduidelijk is wanneer ruimte ontstaat om geld op een andere manier in te zetten.

Doel

Het doel van de bestuursopdracht is om bij de Voorjaarsnota 2023 onderbouwde keuzes mogelijk te maken door:

1. Inzicht te bieden in waaraan het geld wordt besteed en doelmatigheid en doeltreffendheid van het huidige beleid. Het gaat hierbij nadrukkelijk om de volledige begroting en niet alleen om de coalitieprioriteiten.
2. In beeld brengen welke (samenhangende) beleids-, investerings- en uitvoeringskeuzes kunnen worden gemaakt om de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid te vergroten en begrotings- en investeringsruimte te creëren. Effecten presenteren we integraal. We

concentreren ons op wat wel kan, zijn creatief en schuwen niet om gebaande paden en taken ter discussie te stellen.

3. Een fundament leggen om te komen tot een betere onderbouwing van het beleid vooraf, monitoring, bijsturing, tussentijdse evaluatie en een goede evaluatie achteraf.

Uitgangspunten

- De bestuursopdracht ziet op alle uitgaven (beleid en apparaat) en inkomsten van de gemeente inclusief subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen of andere samenwerkingsverbanden alsmede op het volledige bezit van de gemeente (waaronder reserves en vastgoed).
- Opties worden neutraal uitgewerkt, zonder waardeoordeel. Besluitvorming over de opties vindt plaats in het college.
- De uitkomsten van de bestuursopdracht moeten het college in staat stellen om keuzes te maken tussen het bestaande voorzieningenniveau en het groeitempo van de stad enerzijds en een verantwoorde schuldontwikkeling anderzijds. Dit behoeft een kaderstellende uitspraak van het college over de schuldontwikkeling.
- Om een kaderstellende uitspraak te kunnen doen over de schuldontwikkeling heeft het college mogelijk behoefte aan extra informatie bovenop wat bij eerdere besluitvorming in beeld is gebracht. In het bestuurlijke team dat de bestuursopdracht begeleidt wordt bezien welke informatie nodig is en tot welke aanvullende besluiten dit leidt. Dit zal dan een aparte opdracht zijn. Daarmee zorgen we dat er tempo en focus blijft in de doorlichting van alle begrotingsprogramma's en investeringen.
- Met het oog op de besluitvorming door het college zal ook een investeringsstrategie worden uitgewerkt gericht op verantwoorde groei. Dit vertaalt zich in een passend investeringsprogramma dat recht doet aan de opgave van de stad (bestaand en nieuw) en concrete voorstellen op basis waarvan transparant keuzes gemaakt kunnen worden. Hierbij zijn zowel inhoudelijke, financiële als meerjarige effecten (integrale effecten over de domeinen heen) in beeld.

Uitvoering

- De bestuursopdracht wordt uitgevoerd onder bestuurlijke regie van wethouders Moorman, Groot Wassink, Van Dantzig en Van Buren. Het bestuurlijk team bewaakt dat de uitvoering onbelemmerd kan plaatsvinden. Ambtenaren nemen deel zonder last of ruggenspraak.
- Het bestuurlijk team informeert het college periodiek over de stand van zaken.
- Ambtelijk opdrachtgever is het GMT.
- De uitvoering is in handen van een externe partij ('vreemde ogen dwingen'). Dat laat onverlet dat de bestuursopdracht een groot beroep zal doen op schaarse interne capaciteit.
- De termijn tot de voorjaarsnota is zeer krap om een doorlichting van alle begrotingsprogramma's en investeringen te kunnen doen. De aanbesteding van de externe partij zal direct na de besluitvorming in de retraite starten.

- Na selectie van de externe partij wordt de opdrachtformulering verder uitgewerkt en vastgesteld door het bestuurlijk team.
- De (eerste) resultaten zijn beschikbaar ten behoeve van de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2023.